

INTRODUKTION

**Gästredaktörer:
Magnus Sverke, Kerstin Isaksson och Johnny Hellgren**

Gunnar Aronsson och ett gränslöst arbetsliv

Genom detta temanummer i *Arbetsmarknad & Arbetsliv* vill vi uppmärksamma den forskning och det arbete för svenskt arbetsliv som professor Gunnar Aronsson har bedrivit under sin långa verksamhet som forskare. Under sina anställningar vid Psykologiska institutionen på Stockholms universitet och på Arbetslivsinstitutet har Gunnar kommit att bli en av de absoluta centralfigurerna inom svensk arbetslivsforskning. Han har på ett högst påtagligt sätt själv bedrivit, medverkat i och inspirerat till forskning som på många viktiga sätt bidragit till att utveckla förståelsen av arbetsvillkor, arbetsmiljöns betydelse för de anställdas hälsa och välbefinnande samt vad arbetslivets förändring betyder för personer på arbetsmarknaden. Bara det är skäl nog för ett temanummer av detta slag. Ett underordnat syfte är att Gunnar under hösten 2013 fyllt 70 år och vi har velat synkronisera temanumret med detta, även om Gunnar fortfarande är i högsta grad forskningsaktiv (och kanske inte är den som mest vill skylta med bemärkelsedagar).

Magnus Sverke, professor,
Psykologiska institutionen,
Stockholms universitet
magnus.sverke@psychology.su.se

Kerstin Isaksson, professor i
psykologi, Akademin för hälsa, vård
och välfärd, Mälardalens högskola,
Västerås
kerstin.isaksson@mdh.se

Johnny Hellgren, docent,
Psykologiska institutionen,
Stockholms universitet
jhn@psychology.su.se

Som tema för detta nummer har vi valt "Ett gränslöst arbetsliv". Gränslöst arbete är ett tema i forskningen som Gunnar bedrivit i samarbete med en lång rad prominenta kolleger och som bland annat resulterat i två böcker (Allvin m fl 2006, 2011). I det fallet har gränslöshet handlat om hur avregleringen av arbetet när det gäller tid, rum och innehåll gjort arbetet mer otydligt. Men gränslöshet kan också appliceras på en enskild persons – i detta fall Gunnar Aronssons – arbetsliv. Det är i högsta grad gränslöst i dessa aspekter. När det gäller

Vi vill uttrycka vårt tack till Forte (Forskningsrådet för arbetsliv, hälsa och välfärd) för ekonomiskt stöd som gjort detta projekt möjligt.

Gunnars gränslösa arbetsliv kan vi, i termer av tid, konstatera att det i hans fall inte finns någon åldersgräns för hur länge man kan vara produktiv och bidra till arbetslivsforskningen. När det gäller den rumsliga dimensionen har Gunnar gjort gränsoverskridande insatser på både Stockholms universitet och Arbetslivsinstitutet men också genom samarbete med kolleger på andra platser. Innehållsligt sett har Gunnar Aronsson svept över en mängd olika teman men trots denna gränslöshet finns ändå en gemensam nämnare – att göra arbetslivet till en så bra plats som möjligt för den anställde.

Vår absoluta övertygelse är att ett långt, innehållsrikt och inspirerande arbetsliv som Gunnar Aronssons motiverar en summering. Det är naturligtvis omöjligt att kort och enkelt sammanfatta Gunnar Aronssons gränslösa arbetsliv. I stället har vi valt att ge exempel från hans långa forskarbana. Det är forskning som i högsta grad är aktuell idag men som också återspeglar några centrala teman i Gunnars forskargärning. Med detta temanummer har vi haft som ambition att särskilt belysa några teman i hans forskning. Vi har bjudit in en mängd författarkonstellationer, med tidigare och nuvarande samarbeten och kopplingar till Gunnar, att efter sedvanligt granskningsförfarande medverka till temanumret. Många forskare har bidragit till artiklarna vilket illustrerar omfattningen av det sociala kontaktnät som omger Gunnar Aronsson. De som skrivit de olika artiklarna har alla på olika sätt samarbetat med Gunnar genom åren, som handledare för hans doktorsavhandling, som kolleger och som doktorander. I varje artikel finns en not som klargör forskarnas samarbete med Gunnar Aronsson.

Vi är glada att tidskriften har upplåtit ett nummer till denna hyllning, särskilt eftersom Gunnar Aronsson tidigare ingått i tidskriftens redaktionsråd. Som ansvarig utgivare var Gunnar dessutom den som skrev under den gemensamma anmälan till Patent- och registreringsverket om byte av ägare för periodisk tidskrift då *Arbetsmarknad & Arbetsliv* 2007 flyttade till Arbetsvetenskap vid Karlstads universitet.

Vi är också glada för att vi i detta temanummer lyckats samla så mycket spännande forskning. Vi har valt att strukturera bidragen utifrån tre tidsepoker. Starten sker i Gunnars inträde i forskningen på Psykologiska institutionen vid Stockholms universitet på 1970-talet, vidare över en 17 år lång period på Arbetslivsinstitutet och fram till den forskning han bedriver sedan återkomsten till Stockholms universitet 2007. Vi hoppas att alla dessa bidrag kan ge läsaren en god bild av svenskt arbetsliv och svensk arbetslivsforskning inklusive en förståelse för varför vi är där vi är idag. Bidragen till temanumret täcker en mängd olika forskningsområden. Innan vi går in på dessa epoker och forskningsområden ger vi också en ytlig översikt över Gunnar Aronssons karriär, som vi haft förmånen att följa. Som en av de gemensamma nämnarna för temanumret står det gränslösa arbetet. För att belysa Gunnar Aronssons bidrag till svensk arbetslivsforsk-

ning – och hans eget gränslösa arbetsliv – innehåller temanumret nio artiklar. Utöver det finns en recension av den engelska utgåvan av boken om gränslöst arbete (Allvin m fl 2011: *Work without boundaries: Psychological perspectives on the new working life*), skriven av Kenneth Abrahamsson som inte bara varit programchef på Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap (FAS, numera Forte) utan även är gammal studentkamrat till Gunnar.

Karriären i sammandrag

Gunnar Aronsson tog sin filosofie kandidatexamen vid Psykologiska institutionen, Stockholms universitet, mitt under den brinnande gruvstrejken 1969. Han skrev då, under handledning av docent Chris Ottander och tillsammans med fyra andra studenter, en uppsats som handlade om människors oro för miljö- och klimatförändringar, ett ämne som i högsta grad fortfarande är aktuellt. Sedan fortsatte Gunnar att läsa psykologi och tog sin psykologexamen 1974. Psykologexamensuppsatsen handlade om arbetsvillkor och hälsa bland sågverksarbetare (Aronsson 1974) och kan betecknas som ett avstamp för Gunnars intresse för hur arbetsmiljön påverkar människor. Den är också med sitt sidantal symptomatisk för Gunnars ambition. Parallellt med studierna arbetade han som forskningsassistent vid Psykologiska institutionen, både i Bertil Gardells forskargrupp och under perioder även på Karolinska Institutet fram till 1983. Därefter anställdes han som forskningspsykolog på Arbetarskyddsstyrelsen som senare kom att bli Arbetsmiljöverket. Det fanns ett behov av forskningsstöd för arbetsmiljöinspektörernas arbete och en forskningsavdelning inrättades där Gunnar var verksam under perioden 1983–1987.

Under början av 1980-talet arbetade Gunnar Aronsson också med sin doktorsavhandling och han disputerade 1985 med avhandlingen *Arbetsinnehåll – handlingsutrymme – stressreaktioner* under handledning av Bertil Gardell och Gunn Johansson. Det var en avhandling som var så pass omfattande att den krävde två band. Det andra bandet inrymde de olika delstudierna och det första en sammanfattning där Gunnar också lade grunden till stora delar av den forskning som kommit att prägla hans senare forskargärning. Avhandlingen omarbetades också till en lärobok i arbetspsykologi (Aronsson 1987) som kom att få stort genomslag. Redan två år efter sin doktorexamen, alltså 1987, uppnådde Gunnar Aronsson sin docentkompetens. Mellan åren 1985 och 1987 var han anställd som tillförordnad professor vid Psykologiska institutionen, Stockholms universitet, under den period Bertil Gardell var sjuk fram till sitt beklagligt tidiga frånfälle.

Efter detta återvände Gunnar som forskare till Arbetarskyddsstyrelsen, vars forskningsavdelning 1987 ombildades till Arbetsmiljöinstitutet och som tillsammans med Arbetslivscentrum blev grundstenen i det efterföljande Arbetslivsinstitutet 1995. Från 1990 fram till institutets nedläggning 2007 var Gunnar

anställd som professor i psykologi, särskilt arbetsorganisation och hälsa. Under sina 17 år som professor vid Arbetslivsinstitutet medverkade Gunnar i flera statliga utredningar, exempelvis om den ökande sjukfrånvaron och arbetsrelaterad ohälsa. Bland regeringsuppdragen kan nämnas det särskilda arbetsmiljöråd som inrättades under en period i början av 2000-talet. Andra viktiga uppgifter för Gunnar under perioden på Arbetslivsinstitutet var att medverka i expertgrupper med uppdrag från myndigheter, särskilt kanske Arbetsmiljöverket, men även andra instanser som Nationella folkhälsokommittén. Inom Arbetslivsinstitutet hade Gunnar uppdrag som enhetschef för Arbetshälsoenheten (2001–2003) och ordförande för institutets vetenskapliga råd (2005–2007). Utöver detta ledde han en avdelning på institutet som bestod av en mängd forskare, flertalet med bakgrund i psykologi. "Gunnars grupp" bedrev forskning om det nya arbetslivet. Några exempel på teman som berördes är datorisering, arbete efter 45, gränslöst arbete (i samarbete med forskare vid Stockholms universitet), tillfälliga anställningar, långtidssjukskrivning, sjuknärvaro, semester och återhämtning. Han var också ansvarig för forsknings- och utvecklingsprogrammet "Vägar till ett friskare arbetsliv", där långtidsfriskhet och yrkes- och arbetsplatsrörlighet var huvudteman.

En central del i Arbetslivsinstitutets uppdrag var den som nationellt kunskapscentrum för arbetslivsforskning. Det innebar bland annat att arbeta med det som på universiteten kallas den tredje uppgiften, alltså forskningsinformation som riktas till allmänheten, arbetsmarknadens parter samt press och andra medier. Den kanske allra mest kände forskaren vid institutet, åtminstone med inriktningen psykologisk arbetslivsforskning, kom under de dryga 15 åren att bli Gunnar Aronsson. Han medverkade ofta i radio och tv och intervjuades i pressen om allehanda arbetslivsfrågor. Gunnar var även verksam som föreläsare, både för allmänheten och som lärare i återkommande kurser för personal inom företagshälsovård och för fackliga ombud.

Efter nedläggningen av Arbetslivsinstitutet 2007 har Gunnar Aronsson varit verksam som gästprofessor i arbets- och organisationspsykologi vid Psykologiska institutionen, Stockholms universitet, och är så fortfarande idag. Under denna period har han haft centrala roller i en mängd forskningsprojekt rörande arbete och hälsa, däribland projekt om gränslöst arbete, vägar tillbaka till arbetet, sjuknärvaro och sjukfrånvaro, men även om interventioner för att främja god balans i arbetsmiljön och medarbetarhälsa. Inom ramen för detta har Gunnar fortsatt att handleda doktorander och axlat rollen som mentor för yngre forskare. Han har även varit inblandad i nordiska samarbeten kring positiv psykologi och arbetshälsa samt sjukfrånvaro. Gunnar var också en av de medsökande till centrubildningen Stockholm Stress Center, som utgör ett samarbete mellan Stockholms universitet och Karolinska Institutet och finansieras av Forte: Forsk-

ningsrådet för arbetsliv, hälsa och välfärd. Under tiden på Psykologiska institutionen har Gunnar också, tillsammans med kolleger från institutionen och gamla Arbetslivsinstitutet, författat en omfattande lärobok i arbets- och organisationspsykologi (Aronsson m fl 2012).

Gunnar Aronsson har under sin tid som forskare varit ansvarig för och drivit ett stort antal forskningsprojekt med många anställda doktorander och assistenter. Genom åren har Gunnar publicerat närmare 200 artiklar, bokkapitel och rapporter i internationella och nationella vetenskapliga tidskrifter, antologier, branschtidningar och i samband med olika typer av utredningar. Utöver detta har han även varit med och skrivit inte mindre än 13 böcker inom området arbete och hälsa. Gunnars publiceringar kännetecknas av ett brett forskningsintresse och uppvisar en stor grad av variation avseende olika områden inom arbetslivsforskningen. Även mängden olika samarbetspartners som Gunnar genom åren har skrivit tillsammans med vittnar om hans gedigna intresse för samarbeten med såväl forskare som praktiker. Gunnars vetenskapliga produktion karakteriseras även av variationen mellan mer abstrakta vetenskapliga alster, företrädesvis författade på engelska, och mer tillämpade och praktikerorienterade skrifter på svenska.

Det började på Psykologiska institutionen

En av Gunnar Aronssons första kolleger vid Psykologiska institutionen på Stockholms universitet, och sedermera chef på Arbetslivsinstitutet, var professor emerita Gunnela Westlander som inleder temanumret med ett historietecknande bidrag. Hennes artikel, *Kontrollbegreppet – Ett tema i socialpsykologisk arbetslivsforskning växer fram*, ger en god bild av teorier som inspirerade Gunnar tidigt i karriären och ingick i avhandlingsarbetet. Teorierna om arbetsinnehåll, kontroll och handlingsutrymme kom att vidareutvecklas och bli centrala teman i hans forskning och ämne för en rad viktiga publikationer, däribland en lärobok om handlingsutrymme med utgångspunkt i handlingsteori (Aronsson & Berglind 1990). Westlanders artikel ger också värdefulla insikter i hur kontrollbegreppet vuxit fram i svensk arbetslivsforskning och där Gunnar Aronsson haft en betydelsefull roll. Inte minst gäller detta hans distinktion mellan ”kontroll i”, som speglar möjligheterna till handlingsutrymme inom en given uppgift eller situation, och ”kontroll över”, vilket snarare handlar om möjligheterna att utöva inflytande på en högre nivå och påverka organisatoriska processer (se exempelvis Aronsson 1987, 1990). Dessa teman har sedan fortsatt att ha en central roll i Gunnars forskning.

I forskargrupperna kring Bertil Gardell och Marianne Frankenhaeuser på Psykologiska institutionen vid Stockholms universitet utvecklades ett starkt intresse för arbetsmiljö, stress och hälsa (se till exempel Johansson & Aronsson 1984). Ett

av Gunnar Aronssons tidiga intresseområden gällde den psykosociala arbetsmiljön bland bussförare inom kollektivtrafiken, bland annat tillsammans med en av hans tidigare medarbetare, professor emerita Gunn Johansson, som även var biträdande handledare för Gunnars doktorsavhandling. I temanumrets andra artikel, *Att köra buss i storstad – En internationell modell för forskning om stress och hälsa*, behandlas den ständigt aktuella frågan om hälsa och välbefinnande hos bussförare som arbetar i citytrafik. Artikeln är författad av Gunn Johansson, Leif W Rydstedt och Gary W Evans och syftar till att ge en översikt av de vetenskapliga studier som gjorts av yrkesgruppen. Den visar att bussförare i innerstadstrafik är en yrkesgrupp som utsätts för en lång rad av olika arbetsrelaterade påfrestningar och krav som medför stress och även andra hälsomässiga konsekvenser. Det gör denna yrkesgrupp högst relevant att studera för arbetslivsforskare. Artikeln belyser även hur forskningen om stress och hälsa har alternerat mellan olika typer av undersökningsdesigner och datainsamlingsmetoder samt hur resultaten kan komma till konkret användning i form av förbättringsåtgärder av arbetsmiljön och arbetsvillkoren.

En av Gunnars tidigaste medarbetare, Ingemar Torbiörn – som också var en av de fyra medverkande på kandidatuppsatsen 1969 – har i detta temanummer tillsammans med Malin Mattson och Johnny Hellgren på Stockholms universitet bidragit med en studie. Den handlar om människors benägenhet att acceptera givna eller förutbestämda handlingsalternativ i situationer där det saknas förståelse av och/eller tillit till situationen, så kallade oklara situationer. Artikeln *Om acceptans i klara och oklara situationer* har intressanta kopplingar till flera av Gunnars intresseområden, såsom tillit till och inom organisationer (se antologin av Aronsson & Karlsson 2001) och säkerhet i arbetet (Aronsson 1999). Studiens hypotes – att individer i högre grad tenderar att acceptera förutbestämda handlingsalternativ i oklara situationer jämfört med situationer som upplevs som klara – får stöd liksom hypotesen om att ett samspel mellan förståelse och tillit ligger som grund för graden av acceptans eller icke-acceptans av olika handlingsalternativ. En slutsats av artikeln är att oklara situationer förtjänar särskild uppmärksamhet inom arbetslivet, inte minst i så kallade högriskorganisationer.

Tiden på Arbetslivsinstitutet

Ett av Gunnar Aronssons starka forskningsintressen rör sjukfrånvaro och dess förhållande till sjuknärvaro. Hans första publikation inom området kom för närmare 25 år sedan (Aronsson m fl 1989) och intresseområdet förstärktes under tiden på Arbetslivsinstitutet (Aronsson m fl 2000). En av Gunnars doktorander under den senare perioden var Klas Gustafsson. Tillsammans med sina kolleger Staffan Marklund och Anders Wikman på Karolinska Institutet har han bidragit med artikeln *Sjukfrånvaro och hälsa före och efter hög sjuknärvaro*. Syftet är

att granska om det finns skillnader i sjukfrånvaro retrospektivt och prospektivt bland personer som redovisade hög respektive låg sjuknärvaro 2004. Eftersom hälsan påverkar både sjukfrånvaro och sjuknärvaro kontrolleras för självs kattad hälsa. Materialet utgörs av Arbetslivskohorten 2004, ett representativt urval från den arbetande befolkningen, som kompletterats med registeruppgifter om ersatt sjukfrånvaro för åren 1999–2009. Begreppet sjuknärvaro, som behandlas i artikeln, har under de senaste decennierna fått ökad spridning både i Sverige och internationellt, till stor del genom Gunnar Aronssons forskning.

En annan av Gunnar Aronssons tidigare doktorander från Arbetslivsinstitutet är Wanja Astvik som i samarbete med sin handledare påbörjade studier av välfärdstjänstesektorn under tidigt 1990-tal (Astvik & Aronsson 1994). Just intresset för olika yrkesgruppers arbetsvillkor har varit ett kännetecken för Gunnars forskning, med studier av sågverksarbetare (Aronsson 1974), bildskärmsarbetare (Aronsson 1988), vårdbiträden (Aronsson m fl 1993) och läkare (Bejerot m fl 2011) för att nämna några. I detta temanummer har Wanja Astvik och Marika Melin bidragit med artikeln *Överlevnadsstrategier i socialt arbete: Hur påverkar copingstrategier kvalitet och hälsa?* Syftet med studien var att undersöka socialarbetarens strategier för att hantera obalansen mellan krav och resurser i arbetet samt hur dessa strategier påverkar hälsa, professionell utveckling och servicekvalitet. Intervjuresultaten visar att socialarbetarna använde sig av kompensatoriska strategier (exempelvis att ta med arbete hem), kravsänkande strategier (att dra ner på ambitionsnivån), minskande engagemang, att göra sin röst hörd respektive att säga upp sig.

Ett utmärkande drag för Gunnar Aronssons forskning är att den haft som ambition att minska orättvisor och bristande jämlikhet mellan grupper i arbetslivet. Ett av bidragen till temanumret bär titeln *Ett jämlikt arbetsliv – Tankar om det möjliga, det troliga och det önskvärda*. Artikeln är skriven av forskare vid Arbetsvetenskap, Karlstads universitet – Ann Bergman, Jan Ch Karlsson och Lena Gonäs – där Gunnar var gästprofessor under en period runt millennieskiftet. Med utgångspunkt i hur arbete, genus och jämställdhet diskuteras i litteraturen målar författarna upp olika framtidsscenarioer för arbetslivsforskningen. De argumenterar för att framtidsscenarioer har mycket att tillföra den kritiska forskningen genom att inspirera till nya metodologiska och analytiska perspektiv. Artikeln bidrar även till en bredare diskussion om arbete, familj och jämställdhet.

Åter till Psykologiska institutionen

Efter nedläggningen av Arbetslivsinstitutet splittrades Gunnar Aronssons grupp och forskarna spreds över landets olika lärosäten. Flera kom tillsammans med Gunnar att vända tillbaka till Psykologiska institutionen vid Stockholms universitet där han sedan dess varit verksam och fortsatt sin forskning i samarbete med

både gamla och nya kolleger. Här fortsatte Gunnars forskning om sjukfrånvaro/sjuknärvaro som varit ett stort intresseområde genom åren (se exempelvis Aronsson m fl 2009, Bergström m fl 2009). Detta intresse får här representeras av artikeln *Inflytande över arbetstiden och sjuknärvaro/sjukfrånvaro*, som även tangerar Gunnars intresse för arbetstider (se exempelvis Floderus m fl 2009). Artikeln är författad av flera av Gunnars samarbetspartners från Stressforskningsinstitutet och Karolinska Institutet, nämligen Constanze Leineweber, Göran Kecklund, Töres Theorell, Torbjörn Åkerstedt, Kristina Alexanderson och Hugo Westerlund. Den tar sitt avstamp i det allt vanligare fenomenet med flexibla arbetstider och undersöker sambandet mellan kontroll över den egna arbetstiden och sjukfrånvaro/sjuknärvaro. Resultatet visar att det finns ett positivt samband mellan ökat inflytande över arbetstiden och hälsa i termer av minskad sjukfrånvaro och sjuknärvaro.

Gunnar Aronsson har också gjort betydande forskningsinsatser när det gäller rörlighet och bristande rörlighet (så kallad inlåsning) i arbetet (Aronsson & Göransson 1999) såväl som återgång i arbetslivet efter sjukskrivning (Mellner m fl 2009). Detta arbete har under senare år fördjupats i ett antal projekt med kolleger på Psykologiska institutionen och Stressforskningsinstitutet vid Stockholms universitet. Temanumret innehåller en artikel med titeln *Inlåsning, anställningsbarhet och välbefinnande efter en omorganisation* som illustrerar detta tema och kommer från ett projekt där Gunnar Aronsson medverkar. Den är skriven av Claudia Bernhard-Oettel, Katharina Näswall, Johanna Stengård, P-O Östergren, Hugo Westerlund och Erik Berntson. Författarna visar att ofrivillig icke-rörlighet efter en organisationsförändring (så kallad inlåsning på arbetsplatsen) har negativa konsekvenser för hälsan.

Utvecklings- och förändringsarbete (u:et i FoU), eller den praktiska nyttan med forskningen och resultaten, har varit en viktig del av Gunnar Aronssons verksamhet och främst då förstås med fokus på arbetsmiljön. Ett aktuellt projekt som bedrivs vid Psykologiska institutionen, under medverkan av Gunnars tidigare doktorand Sara Göransson, får illustrera detta område. Artikeln heter *Dialog och kunskap om arbetsmiljö – En intervention som balanserar?* och är författad av Sara Göransson, Petra Lindfors, Lars Ishäll, Eva Charlotta Nylén, Camilla Kylin och Magnus Sverke. Syftet är att beskriva vilka effekter en preventiv arbetsplatsintervention med fokus på utbildning kring arbetsmiljörelaterade balanser har på självskattningar av den psykosociala arbetsmiljön och hälsorelaterade faktorer. Artikeln redovisar resultaten av pilotstudien i detta projekt som Gunnar var initiativtagare till och medverkar i.

Avslutande kommentar

Det finns många sätt att hylla en stor forskare och en gedigen forskargärning. Vi har valt formen av ett temanummer i en vetenskaplig tidskrift. Professor Gunnar Aronssons omfattande forskarkarriär kan naturligtvis inte sammanfattas i sin helhet i en kort introduktion som denna – eller genom de artiklar och den recension som ingår i temanumret – utan detta blir vårt högst selektiva försök att beskriva huvuddragen i den omfattande forskarkarriär som professor Aronsson har haft – och fortfarande har. Vår förhoppning är att temanumret inte bara bidrar till en förståelse av framväxten av dagens svenska arbetslivsforskning utan även stimulerar till nya spännande forskningsuppslag.

Referenser

- Allvin M, Aronsson G, Hagström T, Johansson G & Lundberg U (2006): *Gränslöst arbete – Socialpsykologiska perspektiv på det nya arbetslivet*. Malmö: Liber.
- Allvin M, Aronsson G, Hagström T, Johansson G & Lundberg U (2011): *Work without boundaries. Psychological perspectives on the new working life*. Chichester: Wiley-Blackwell.
- Aronsson G (1974): *Arbetsbetingelser, arbetsupplevelse och psykosomatisk hälsa: En explorativ studie av två grupper sågverksarbetare*. Psykologexamensarbete, Psykologiska institutionen. Stockholm: Stockholms universitet.
- Aronsson G (1985): *Arbetsinnehåll – handlingsutrymme – stressreaktioner: Teorier och fältstudier*. Del 1 och 2. Doktorsavhandling, Psykologiska institutionen. Stockholm: Stockholms universitet.
- Aronsson G (1987): *Arbetspsykologi: Stress och kvalifikationsperspektiv*. Lund: Studentlitteratur.
- Aronsson G (1988): "Stress, skill demands and health in computer-mediated work". *Displays, Technology and Applications*, 9, 14–16.
- Aronsson G (1991): "Dimensions of control as related to work organization, stress and health". I: Johnson JV & Johansson G (red): *Psychosocial work environment: Work organization, democratization and health. Essays in memory of Bertil Gardell*. Amityville, NY: Baywood Publishers.
- Aronsson G (1999): "Contingent workers and health and safety at work". *Work, Employment and Society*, 13, 439–459.
- Aronsson G, Astvik W, Thulin A-B (1993): Arbetsförhållanden och utslagning bland vårdbiträden inom hemtjänsten i Stockholm. En jämförelse av ålders- och sjuk-/förtidspensionerade vårdbiträdens arbetsvillkor. *Arbete och hälsa*, 1993:26. Stockholm: Arbetslivsinstitutet.
- Aronsson G & Berglind H (red) (1990): *Handling och handlingsutrymme*. Lund: Studentlitteratur.
- Aronsson G, Gustafsson K & Dallner M (2000): "Sick but yet at work: An empirical study of sickness presenteeism". *Journal of Epidemiology & Community Health*, 54, 502–509.
- Aronsson G, Gustafsson K & Mellner C (2009): "Samband mellan sjuknärvaro, sjukfrånvaro och självskattad hälsa i den yrkesaktiva befolkningen". *Arbete och hälsa*, 2009:43(3). Göteborg: Göteborgs universitet.
- Aronsson G & Göransson S (1999): "Permanent employment but not in a preferred occupation". *Journal of Occupational Health Psychology*, 4, 152–163.
- Aronsson G, Hellgren J, Isaksson K, Johansson G, Sverke M & Torbiörn I (2012): *Arbets- och organisationspsykologi: Individ och organisation i samspel*. Stockholm: Natur och Kultur.
- Aronsson G & Karlsson J Ch (red) (2001): *Tillitens ansikten*. Lund: Studentlitteratur.
- Aronsson G, Tønnes M & Pettersson P (1989): "Sjukfrånvaro i olika typer av bildskärmsarbete: En registerstudie av 8 400 bildskärmsanvändare vid Televerket". *Arbete och hälsa*, 1989:9. Stockholm: Arbetslivsinstitutet.
- Astvik W & Aronsson G (1994): "Hälsomässiga, psykologiska och organisatoriska aspekter på vårdbiträdesarbetet i hemtjänsten". *Arbete och hälsa*, 1994:32. Stockholm: Arbetslivsinstitutet.
- Bejerot E, Aronsson G, Hasselblad H & Bejerot S (2011): "Läkarkåren en profession med allt mindre stöd och inflytande: Enkätstudie av svenska läkares arbetsmiljö 1992 och 2010". *Läkartidningen*, 108(50)2652–2656.

- Bergström G, Bodin L, Hagberg J, Lindh T, Aronsson G & Josephson M (2009): "Does sickness presenteeism have an impact on future general health?" *International Archives of Occupational and Environmental Health*, 82, 1179–90.
- Floderus B, Hagman M, Aronsson G, Marklund S & Wikman A (2009): "Work status, work hours and health in women with and without children". *Occupational and Environmental Medicine*, 66, 704–710.
- Johansson G & Aronsson G (1984): "Stress reactions in computerized administrative work." *Journal of Organizational Behavior*, 5, 159–181.
- Mellner C, Astvik W & Aronsson G (2009): "Vägar tillbaka: En uppföljningsstudie av psykologiska och praktiska förutsättningar för återgång i arbete via arbetsbyte efter långtidssjukskrivning med stöd av en arbetsgivarring". *Arbete och Hälsa*, 2009:43(10). Göteborg: Göteborgs universitet.